

INTERVIEW

Sofie Crommen

We moeten
meer investeren
in kinderen en
jongeren

#11

DE NIEUWE PSYCHIATER

PERIODIEK VAN DE VLAAMSE VERENIGING VOOR PSYCHIATRIE EN DE DE VLAAMSE VERENIGING VOOR KINDER- EN JEUGDPYCHIATRIE | JG. 11 | #11 | JUNI 2020

Coronacrisis
Gevoel van
samenhorigheid

Stop it Now!
Seksueel
kindermisbruik

Terug naar de essentie
Wat leren we uit de
pandemie?

Beeldbellen
Nieuwe mogelijkheden
ontdekken

Minne De Boeck

Universitair Forensisch Centrum in Antwerpen | projectverantwoordelijke van Stop it Now!

Foto Hilde Hoebiers

STOP IT NOW! STEEKT TANDJE BIJ TIJDENS CORONA

“We moeten werk maken van langetermijnoplossing”

Niet elk gezin is een veilige plek. Het risico op intrafamiliaal geweld neemt toe tijdens een quarantaine. Maar ook seksueel kindermisbruik is een realiteit die tijdens een lockdown nog meer dan anders onder de radar dreigt te blijven. Stop it Now! stak daarom een tandje bij met een campagne op tv, het openbaar vervoer en pornosites. Tegelijk benadrukt Stop it Now! het belang van een aanpak op langere termijn. Een voldoende toegankelijk behandelaanbod is hiervoor nodig.

Stop it Now! bestaat sinds mei 2017 en doet aan preventie van seksueel kindermisbruik. Een belangrijk element is de hulplijn: via e-mail, telefoon en chat. Wie zich zorgen maakt over eigen seksueel gedrag of gevoelens, of over iemand in zijn omgeving, kan er terecht voor een gesprek. De hulplijn wordt bemand door ervaren forensische therapeuten.

“Stop it Now! is geen meldpunt,” zegt Minne De Boeck. Zij is criminoloog bij het Universitair Forensisch Centrum in Antwerpen en projectverantwoordelijke van Stop it Now! “We gaan in gesprek zonder te veroordelen. Als een dichte naaste belt, dan vragen we waarop de vermoedens of ongerustheid gebaseerd zijn. We bekijken samen de mogelijkheden om het onderwerp bespreekbaar te maken met de partner of vriend. Online vind je een handleiding hiervoor, al is dat maar een leidraad. Elke situatie is verschillend.”

“Soms krijgen we concrete hulpvragen. Afhankelijk van de context geven we informatie, advies of een doorverwijzing. Eén op tien die bij ons aanklopt, wordt doorverwezen naar gespecialiseerde hulp. Ons doel is misbruik te voorkomen. Tegelijk willen we gestigmatiseerde doelgroepen ondersteunen. Bij bezorgdheden over hun gevoelens botsen ze vaak al op een muur van afwijzing. De stap naar hulp is bijgevolg vaak groot. Daarom proberen wij laagdrempelig te zijn en garanderen we anonimiteit.”

SPECIFIEKE PROBLEMEN

“In het begin van de quarantaine, van midden maart tot begin april, zagen we een daling van het aantal contacten,” vertelt Minne De Boeck. “Dat baarde ons zorgen. We weten immers dat de problematiek bestaat en dat die in meer dan 30% van de gevallen in familiale context plaatsvindt. Bovendien zijn negatieve coping, frustraties, angst en sociale eenzaamheid risicofactoren voor misbruik. De quarantaine zette families in isolatie. Niet elk gezin is een veilige plek.”

“In de eerste helft van april zagen we het aantal contacten weer stijgen. Hoewel de absolute cijfers relatief zijn bij een gemiddelde van een dertigtal contacten per maand, waren we in zekere zin opgelucht. We weten dat seksueel kindermisbruik bestaat en dat de lockdown een risicofactor is. Misschien moeten we ons dus meer zorgen maken als de cijfers niet stijgen, zoals

tijdens de eerste weken. Als mensen contact met ons opnemen, kunnen we tenminste met de bezorgdheden aan de slag gaan.”

“Tijdens de coronacrisis merkten we een opvallende verschuiving. Veruit de meeste contacten komen doorgaans van mensen die bezorgd zijn over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag naar minderjarigen. Het zijn bijvoorbeeld mensen die zich zorgen maken over hun pedofiele gevoelens, die op zoek gaan naar kinderporno of dat verlangen voelen. Maar een vijfde van de oproepen komt doorgaans van iemand uit de dichte omgeving: de partner, een vriend, een familielid. Tijdens de quarantaine waren er evenwel méér oproepen uit de omgeving, terwijl het aantal oproepers dat contact opnam voor zichzelf, daalde.”

“Daar zijn verschillende hypothesen voor. Zo is anonimiteit essentieel. Veel mensen bellen of chatten liever niet van thuis, terwijl ze nu als het ware thuis opgesloten zaten. Wie worstelt met zijn gedrag en gevoelens, heeft bovendien vaak een langere periode nodig voor hij of zij ons daadwerkelijk contacteert. We merken dat als we een campagne voeren: het is pas na enkele weken dat we het resultaat daarvan zien, het moet eerst bezinken en ze moeten vertrouwen vinden om contact op te nemen.”

“Daarnaast zijn er de downloaders van beelden van seksueel misbruik. Deze doelgroep kon zich tijdens de lockdown vaak juist meer in de anonimiteit begeven en nog meer tijd online spenderen. Europol bevestigt dat het aantal downloaders van kindermisbruik steeg.”

“Tot slot is er de groep pedofielen, die niet per se een potentieel risico vormen, maar vaak geïsoleerd leven en dus nu nog meer isolement en lijden ervaren. Zelfs wie hulp zocht, botste vaak op een beperkt hulpaanbod door corona. Kortom, er waren redenen genoeg om enkele initiatieven te nemen voor onze doelgroep in deze periode.”

LANGETERMIJNOPLOSSINGEN

“We hebben daarom extra publiciteit gemaakt. We kregen zendtijd op de VRT en er liep een campagne op het openbaar vervoer. We hebben ook geadverteerd op legale pornosites, gekoppeld aan specifieke zoektermen die gelinkt zijn aan een seksuele interesse in jong materiaal. Deze mensen kregen een pop-up te zien die hen er alert op maakt dat seksuele beelden van minderjarigen strafbaar zijn en dat ze hulp

We verwachten van de psychiaters een open visie om deze complexe problematiek bespreekbaar te maken, en aandacht voor het grotere kader. Alleen door samenwerking kunnen we echt het verschil maken met preventie.

kunnen zoeken wanneer ze een grens dreigen over te gaan. De pop-up leidde naar de website van Stop it Now! Een gelijkaardige campagne in Nederland kende eerder een groot succes. Met een goede selectie van zoektermen kunnen we de juiste mensen bereiken. Advertentieruimte op pornosites kostte tijdens corona overigens tot drie keer meer dan anders door het stijgend pornogebruik.”

“Door corona beleeft de online hulpverlening een boost. Dat is een prima eerste opstap. Toch moeten we nadenken over langetermijnoplossingen. Eén op vijf minderjarigen wordt geconfronteerd met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het probleem bestaat en wordt alleen maar meer pijnlijk blootgelegd door crisissen als corona. Op korte termijn moeten we de schade beperken, maar op langere termijn moeten we zoveel mogelijk onheil voorkomen. Daarvoor is een behandel aanbod nodig op de nulde, de eerste én de tweede lijn. Dat aanbod is vandaag ontoereikend. Gespecialiseerde behandelcentra hebben momenteel vaak een wachtlijst van ettelijke maanden. Als er onvoldoende opvolging is, dan dreigt de hulplijn een maat voor niets te zijn. Als iemand eindelijk zo ver is dat hij of zij hulp zoekt, dan moet je onmiddellijk aan de slag kunnen. Hoe hoger de drempel en hoe meer tussenstappen en wachtlijsten, hoe kleiner de succesratio. Zeker bij zo'n taboethema.”

“Dankzij covid-19 krijgt deze problematiek weer wat extra aandacht. Hopelijk komen er maatregelen om de hulpverlening op de langere termijn te versterken. Psychiaters spelen hierin een belangrijke rol. We verwachten van hen een open visie om deze complexe problematiek bespreekbaar te maken, en aandacht voor het grotere kader. Alleen door samenwerking kunnen we echt het verschil maken met preventie.” ¶

www.stopitnow.be